

Uunga siunnersuut: Timersorneq timigissarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat
(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Siulittaasoq qujanaq.

Siunnersuut una timersorneq pillugu inatsisip nutarterneqarneratut saqqummiunneqarpoq. Nutarterineq. Naleqqussarneq. Ineriartornermut malinnaaneq. Imaanngilarlu taakku eqqortuunngitsut. Kisianni siunnersuut taakkununngaannaq attuumassuteqanngilaq. Timersornermut kisiat tunnganngilaq.

Allanut aamma tunngavoq.

Attaveqaatersuutinut.

Kinaassutsimut

Politikimut

Nunarput nunat tamalaani qanoq inissisimatissaneripput

Naleqqamiit akerlerinngilarput E-sport aamma eqqarsartaatsikkut timersuutitut timersornermi ilanngunneqarnissaa. Tamanna pitsaasuusinnaavoq. Inuusuttatta akornanni ineriartorneq tassuunatigut takuneqareersinnaavoq. Inuusuttut amerlasuut periarfissanik nutaanik pissarsisinnaapput. Ataatsimoornermik pilersitsisinnaavoq, aammalu peqataaffigineqarsinnaasunik amerlanerusunik pilersitsilluni. Tamakku pitsaasuusinnaapput.

Kisianni eqqumaffigisassagut amerlapput.

Siunnersuut siammassinnerusumik isigisariaqarparput.

Siullertut taasinnaasara tassaavoq Tusassi niuernerme kisermaassinerat/monopoliat qanoq ajornartorsiutigineripput.

Siunnersuummut tamanna attuumassuteqarpoq pissutigalugu siunnersuummi inuusuttut pikkorissarneqarnissaat ujartorneqarami, allaat inuusuttortagut akissarsiutigalugu E-sport-ertartunngorsinnaanissaat taaneqartarluni.

Taava ilisimatitsissutigilaartariaqarpara akissarsiutigalugu E-sportertartut nuani allani allarujussuarnik atugassarititassaqaqtut.

Professioneliusumik unamillissagaanni attaveqaatit pitsaasorujussuit pisariaqartarput. E-sportertartunngorusuttut nunatsinni tapersersussagutsigit taava attaveqaatit pitsaanerusariaqarput.

Taamaamat siunnersuut una siunertaarussanngikkuni taava Naalackersuisut Tusassimi allannguisariaqarput.

Uagut Naleqqamiit Tusass killilersuina isumaqatiginngilarput.

Massakktut attaveqaatinut atuisutut 100mb download 30mb upload kisiat periarfissaavoq. Danmarkimi assersuutigalugu gaming café-t 1000mb atortarpaat.

E-sportertartunik professioneliusunik aqutissiuissagutta taava Tusass fibernet-imik abonnement-eqalernissaannut ammaassisariaqarpoq illoqarfinni periarfiusuni. Imaatigut kabelit atorluanngilagut. E-sportertartunngorniaruma nunanit allanit unammeqatigisussaagaluakkakka sungiusaqatigisussaagaluakkakka unammisinnaanngilakka.

Tusass aqutsinerat inuaqatigiinnut pitsaasuunngilaq. Siorna Tusass 460 mio. koruunit missaani sinneqartoornikuupput taamaakkaluartorli attaveqaatinut akit apparnikuunngilaat. Tusassip sinneqartoorneri mittarfissuarnut ukiut arlalinnik akilersorneqarnissaannut atorreqarput.

Tusass aqutsinerlunnerat isorliunerusuni takuneqarsinnaavoq soorlu Upernavimmi aammalu Tasiilami. Tasiilami attaveqarnerat ajungaarmat Tasiilap napparsimaveqarfiat Starlink atortariaqarsimavaat Inu:IT suleqatigalugu taakkulu politii nut tunniussaallutik. Tupinnarluinnaqaaq.

Napparsimaveqarfik Starlink atoramikku aatsaavissuaq misigisimapput napparsimaveqarfimmi attaveqaatitigut ingerlalluallertutik.

Ullumilu takusinnaavarput Tusass qaammataasatigut attaveqaatit (sattelitforbindelse) pillugit isumaqatigiissuteqalersimasooq, tassagoq Tusass Eutelsat franskit pigisaat isumaqatigiissuteqarfigisimavaa. Aali Eutelsat qaammataasai (satelitter) kisimik 630-iusut Starlinkilu qaammataasai 7.000 missaaniittut.

Qaavatigullu Eutelsat jord-stationiat Nuummiippoq, taamaamat imaatigut kabelit ajortissappata imaluunniit kipissappata taava sillimmatitut (back-up-itut) iluaqutaanaviannngilaq. Tassuunatigut sillimmatitut (backup-itut) siunertaaruppoq.

Tamanna isornartorsiorneqartariaqarpoq. Tusassip ingerlatsinerat isorliunerusuniittunut pitsaasuunngilaq.

Siunnersuutip aamma Kalaallit Nunaat nunani tamalaani qanoq sinniisuuffigineqarsinnaanersoq allannngortinniarpa. Kattuffiit *Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata* avataanniittut Kalaallit Nunaat sinnerlugu peqataasinnaanissaat periarfissinneqalissallutik.

Tamanna teknikkiunngilaq.

Tamanna politikkimut tunngavoq.

Sinniisuusinnaaneq pineqarpoq.

Kina Kalaallit Nunaat sinnerlugu saqqummersissanerlugu.

Tamanna pingaaruteqartorujussuuvoq.

Naleqqami Naalagaaffinngornissarput pimoorupparput uagut kalaaliusugut nammineq nunarput sinnerlugu peqataasarniassagatta. Nuna alla sinnerlugu peqataasussaangilagut nunarput sinnerlugu peqataagaangatta.

Erfalasarput atorlugu erfalasoq alla ataaniinnata.

Nammineq kinaassutsitsinnik tamatigut takutitsisartussaavugut.

Siunnersuut siammasinnerusumik eqqartortigu.

Timersorneq aamma kulturimut tunngavoq. Kalaallit timersortuaannarnikuupput.

Pinngortitami piniarluta ulluinnarni ullut tamaasa timerput atortuaannarnikuuarpurput.

Aalajuaannarnikuuvugut aamma eqqaarsartuaannarnikuuvugut. Kalaallit pinnguaatai.

Kinaassutsitsinniittuaannarnikuuvoq. Sooruna taanna eqqartornerunngikkippurput? Nammineq timersuutigut pingaarnerusumik inissinneqartariaqarput.

Taakku timersuutaannaangillammi. Oqaluttuarisaanitta ilarivaat. Nammineq pilersitagut.

Nammineq ineriartortitagut. Kinaassutsitsinnut ilaasoq.

Taakku nunarsuarimi qanoq inissisimanersut eqqarsaatigineqanngilaq. Sooruna?

Nammineq pingaartinngikkutsigit, allanit pingaartinneqarnaviangillat.

Taamaattumik tamanna politikikkut aalajangiunneqartariaqarpoq.

E-sport periarfissiisinnaavoq. Inuusuttut peqataaffigisinnaasaannik nutaanik periarfissiisinnaavoq.

Tamanna pingaaruteqarsinnaavoq.

Kisianni aamma akisussaaffimmik tiguisoqartariaqarpoq.

Naalakkersuisummi nassuiaataanni namminneq maluginiaqqaat E-sport aamma kingunerluuteqarsinnaasoq. Takusinnaavarput E-sport annertunerusumik atorneqartillugu sinnakilliornermik, avinngarusimalersitsineramik aammalu timimik aalatitsinermik annikillinissaanik kinguneqarsinnaasoq.

Nunani tamalaani misissuinerit nutaat aamma kingunerluutit takutippaat¹ inuusuttorpassuit E-sport-imi peqataasut illersorneqarnissaat akissarsiaqartinneqarnissaat aammalu siunissamut isumannaatsuunnissaat naammangitsumik inissisimasarlutik. Taamaammat E-sport periarfissaqarluarsinnaagaluartoq politikikkut nakkutigineqaqqissaartariaqarpoq iluamimmi aqunneqanngippat ulorianartortaqaarsinnaagami.

Kingunerluutit imaannaangitsorujussuusinnaapput.
Taamaammat pingaaruteqarluinnarpoq tamakku eqqumaffigissallugit.
Pissutsit makkua eqqarsaatersuutigineqartariaqarput.

Immitsinnut aperisariaqarpugut:
Qanoq inuusuttut illersorneqarnissaat qulakkeerneqassava?
Akisussaaffik tigusariaqarparput periarfissanik taamaattunik aammaassissagutta.

Taamaanngippat ajornartorsiutit takunngitsuusaassavagut.
Imaluunniit pilersitseqataaffigissavagut.

Tamanna politikkerluarnerunngilaq.

Aamma eqqaamassavarput nunatsinni periarfissat assignneqanngimmata. Internet, atortut, periarfissat – tamarmik sumiiffinni assignngillat. piffiit ilaanni periarfissat annertunerupput, piffiit ilaanni annikinnerullutik.

Tamanna eqqumaffigineqanngippat, naligiinnginneq annertunerulissaaq.

Digitalimik naligiinnginneq.
Tamanna eqqumaffigissallugu politikikkut akisussaaffiuvoq.

Naleqqamiit isumaqarpugut siunnersuut una aallartinnerinnaasoq.
Periusissamik pisariaqartitsivugut.
Nunarsuarmi qanoq peqataasinnaanerput pillugu.

¹ <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S2211266925000829>

Anguniagassanik pisariaqartitsivugut – Kalaallit Nunaat nammineq erfalasarput atorlugu peqataasinnaanissaa pillugu.

Aamma pisariaqartitsivugut Kalaallit pinnguaatai, Inuit Games, pingaernerit ilaattut inissinneqarnissaa – nunatta kinaassusianut aamma nunarsuarmi saqqummiunneqarnissaanut tunngatillugu.

Nunatut namminiussuseqarnissarput anguniarutsigu, taava namminiussuseqartutut pissusilersortariaqarpugut.

Oqaatigiinnarnagu. Iliuseqarfigalugu.

Taamatut oqaaseqarlunga Naleqqamiit siunnersuutip Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliamut ingerlateqqinnissaa innersuussutigarpugut.

Qujanaq.